

БЕСЕДЕ О ДОБРОБИЋУ КАО ХРИСТО-БИЋУ И О ПРЕОСВЕШТЕНСТВУ

1-2

Чудесна промена Деснице Господње збива се ових преблагословених дана и седмица надамном и са мношвом свегрешним, и убогим створењем Божијим.

Не само да није васкрсло моје овештало, и оронило биће, – да!, оно је заиста васкрсло!, – него сам се Божијим допуштењем и милошћу обрео и иза Завесе, у Светињи над Светињама, усред Жртвеника, пред Часном Трpezом, са Светим Јеванђељем у рукама ради управљања речју Истине, са срцем које отригнује молитве и возгласе и благодарења и славословља Светој Једносушној и Животворној и Нераздељивој Тројици, па се и причешћујем божанским огњем, ја трава, и остајем неповређен.

И све то благодарећи Вама, Најсветији Архиепископе и Патријарше и Господине наш Иринеје, најтрезвенији и најчедољубивији духовни родитељу мој, и икономе мога новог живота у Христу, и предаваче ми у Духу Светом најсветијег Залогa – Агнеца Божијег; а осим мени – и свима онима са којима ћу помоћу и милосрђем, благодаћу и човекољубљем Божијим, и наравно, благословом најсветијег архијерејског Сабора Српске Православне Цркве изграђивати најсветију Цркву Божију у Богом спасаваној епархији Крушевачкој. Зато Вам Свјатјејши владико најсрдачније упућујем речи: – На многаја лета! А то чиним својим добро-бићем, које ми је Вашим благословом управо даровано Богом Духом Светим. Ис полла ети Деспота!

Све ово збива се са мношвом и надамном благодарећи и Вашем посредништву, најпреподобнији светосавски аво Јоване Радосављевићу, благоуветљиви руководиоче мој до Светиње над Светињама живота мога, и живота оних са којима ћу помоћу и милосрђем, благодаћу и човекољубљем Божијим изграђивати најсветију Цркву Божију у Богом спасаваној епархији Крушевачкој. Свагда ми благословен био!

Веома благодарим Његовом преосвештенству епископу шумадијском и Администратору епархије крушевачке господину Јовану, за његово свагдашње искрено пријатељство и братску љубав према мојој убогости! На многаја лета, Преосвећени владико!

Благодарим мојим вољеним родитељима: многонапаћеном оцу уснулом у Господу, и вољеној матери – која је узела учешћа у заједничкој нам радости, и вољеној браћи мојој, која су војевала за мене, и паштила се, еда бих опстао у свету. Сви ми благословени били, и сада, и увек!!!

Срдачно благодарим Његовом преосвештенству епископу жичком кир-Хризостому, преко чијих руку ме је Господ молитвама Богородице Тројеручице у Хиландару својевремено удостојио дара покајања и монахољубља.

Ја убоги, бескрајно благодарим највернијем слуги Сина Божијега, великом Божијем детету, блаженопочившем патријарху српском кир-Павлу, који ми је био свој, и коме сам био свој, и чијом сам духовном и материјалном трpezом свагда био крепљен, и његовом најсветијом и највитешкијом десницом свагда бивао благосиљан и благословен. Покој му души, Царство му Небеско и моје молбе њему преподобном да се моли своме вољеном Христу и за мене грешног!

Неућутно благодарим Његовом Преосвештенству епископу новосадском и бачком господину Иринеју за сву братску бригу, љубав и пријатељство које је он током деценија мога живота, пуног међусобне сарадње и сатрудништва, великодушно испољавао у свим приликама и неприликама везаним за моју убогост, за моју академску и педагошку службу; уопште, за моје хришћанско достојанство.

Остајем трајно благодаран и Његовом преосвештенству епископу пожаревачком и браничевском господину Игнатију за указивану ми помоћ у пресудним периодима мога академског живота; и уопште, за његову братску љубав према мени.

Благодарим Његовом преосвештенству епископу далматинском господину Фотију и његовим највернијим сарадницима понаособ, и то како њему за његова најискренија пастирска и братска осећања према мојој смрности, тако и њима за њихову подршку и помоћ, мени стално указиваним.

Срдачно благодарим свим својим бившим професорима Богословског факултета понаособ, од којих сам се учио богословљу и хришћанском етосу. Међу њима увек ћу истицати богомудре учитеље: епископа Атанасија Јевтића, Митрополита Амфилохија Радовића и блаженопочившег епископа Данила Крстића.

Трајно благодарим господи професорима и студентима Богословског факултета Универзитета у Београду за њихову сарадњу, пријатељство и молитве, али и за љубав према мојој убогости.

Високопреосвећеним и Преосвећеним архијерејима наше Српске Православне Цркве, и својим оцима и најизузетнијим пријатељима и господи, на челу са Свјатјешим Патријархом, ја понаособ благодарим на мени указаном поверењу и подршци, и уврштењу у њихов молитвени, богољубиви сабор. На многаја љета!!!

Пречасни и преподобни оци и сва браћо и сестре у Христу и у храму овом, свима вама душом благодарим овога часа над часовима мога новог, првенствено богослужбенога живота. Свима желим многа и блага љета!

Благодарим многобројним непоменутих, а помена достојним и веома вредним, архијерејима, и оцима, и браћи, и сестрама у Христу; уопште, драгим људима добре воље; свим оним људима добре воље на чијем сам се животном путу обретао у различитим временима и ситуацијама, а они по правилу били настројени према мени пријатељски, добронамерно и благонаклоно!

Једнако благодарим свима својим ближњим, које није било могуће поменути понаособ због мноштва њихових имена, но које ћу стално имати у свом, сада већ освештаном уму. Њих ја свегрешан, најсмиреније молим за опроштај због мојих огрешења о њих, и оскудне љубвености према њима!

**

Сада ми дозволите да изнесем пред вашу благоверност неколике, оцрковљене мисли, до којих држим!!!

Уобичајена благодат свакодневног битија омогућује хришћаниновом бићу непрестано сећање на грехе и смрт, и тиме на његово стање свеобухваћености покајањем.

Благодат свештенства добијена у мери у којој она преноси хришћаниново биће из описаног стања у стање свештеног добро-битија, или јеванђелског христо-битија, може се описати и као стање сопствене благодатне бременитости Христом. А тиме се онда оно може описати и као стање појачаног созерцавања Његове силе и моћи која нам се даје по вери, нади и љубави. Она се дакле даје посвећенима, еда би их најпре и свагда као немоћне крепила благодатном силом, али и као недостатне, еда би их свагда допуњавала самом собом; никако не да би их ослабљивала.

Њихово стање изузетости од свега и од свих ради службе за све и за сва, њихова измиреност са свима и са свим, но најпре са Оцем и Сином и Светим Духом, и њихово осећање припадности Божијем небеском двору и дворјанима, – то је оно што потиче од саме преосвећености. Зато се то стање не може сводити на пуки клерикализам, нити се оно може само тако називати. Нити се због тога богословље – богословље црквено, или Јеванђеље – Јеванђеље црквено, може преиначавати у било које друго и другачије богословље. Рецимо произвољно, или чак геометризовано богословље.

Свештени посвећеници говоре и разговарају литургијским језиком, литургијског су понашања, и истински су зналци ствари Царства Божијега. Насушна храна и пиће и одећа такође су им небески. Њихово битије одиграва се и на небесима, са бестелесним анђелским бићима и свима Светима, и у историји, у којој они бораве и делају ради преображаја људи – са Христове планете Земље у јединству са целокупном твари – у Христова Царска Небеса.

Своје увиде у пучине историје, и своје узлете до Царских Небеса и своја, у конкретном смислу окушања истих, преосвештени међу нама и са нама предузимају сваки пут када служе свету божанствену Литургију. Зато је она њихова најузвишенија служба, а њихово служење најузвишеније у васељени, као и у свима световима.

А самој божанственој Литургији претходи љубав; она са њом, и уз њу, и у њој ходи, и њој самој последује. Свештенослужитељи се позивају да љубављу буду подобни херувимским и серафимским бићима; у ствари, они се заклињу на љубав подобну Христовој.

Испразно, вештаствено умовање, и испразно делање, њима су страни. Отуда им је Божијим благоизвољењем дато да смиравају земљане умове на покорност Јеванђељу; на покорност истинитој оваплоћеној Мудрости Божијој: самој Мудрости на славу, а умовима на јеванђелско покајање.

Незнатно проширујем своју беседу. Божији свештенослужитељ је и Богом Духом Светим раскриљени пастир, и уједно Божији богослов, који се изводи на пучину људскога рода, еда би унутар њега свештенослужитељствовао свете црквене Тајне! И то ради опстанка и преображења, охристовљења, спасења и обожења целокупног људског рода.

Према исказаном, речи великих црквених отаца који су живели са нама и у нашем времену (светог епископа Николаја Жичког и преподобног патријарха српскога кир-Павла, те светих стараца: Силуана Атонског и Јустина Телијског, Порфирија Атонског, Атинског и Оропоског и Јакова Цаликиса, те Софронија Новог Есекског, Серафима Копривице и Тадеја Витовничког), речи су о проширењу личносног и срдачног начела до адамовских граница, које би најпре требало везивати за Божије свештенослужитеље. Они су ти сасуди Духа Светога – Чија благодат и почива на њима. И опет, они су ти сасуди Духа – Духа Који и дише у њима, те се они укрепљују тако да могу стајати на месту и у обличју живог Богочовека Христа, нашег Новог Адама. И то само зато да би сви људи благоизволитељно постајали заједничари плодова Христом оствареног преславног Домостроја спасења. Домостроја јединог Човекољубца – Господа нашег и Спаситеља Исуса Христа!

Дозволите ми још да претходне речи повежем и са свечаним чином који ће уследити након обављеног *Чина хиротоније*. Да их повежем са *Чином устоличења* моје смерности у трон епископа славне, Богом спасаване епархије крушевачке. Крушевачком епархијом су њени епископи, наши претходници бивали даривани светим Божијим Црквама да по призивању управљају речју Божије Истине правилно и у миру, целосни и часни, здрави и дуговечни.

Шта би било упутније и претежније него их у томе следити у духу и у истини! И још, *исповедати благодат, проповедати самилост и не тајити добротинство!* Јер наш Бог је љубав, наш Богочовек Христос је смирен и кротак у срцу; Он – једини Човекољубац – Спаситељ света – Који је чином свога преславног оваплоћења у ствари сакрио своју славу. А зашто ју је сакрио?! Да нас Он, пребивајући у пуном сјају и сили, не би њом самом преплашио; дакле да у случају своје пуне пројаве божанска сила не би деловала на нас нужно, када бисмо ми тада и били приморани да откривеног нам Бога нужно прихватимо! И да тиме заувек останемо у положају Његовога робља и слугу, но без достојанства деце Божије.

Али се Божанској Премудрости благоизволило да поступи друкчије! Божански Логос или Слово Божије узимањем телесне копрене или копрене оваплоћења добровољно осиромашује, еда бисмо ми били позвани, и били охрабрени да слободно приступимо Његовој слави, и да постепено учествујемо у њој, те да се тиме и уврстимо у редове његових достојних и слободних

пријатеља, и браће, и синова; слободних за богопричастије и обожење, за усиновљење и Царство Божије. Једном речју, да бисмо Богу Оцу били, и остали по благоизвољењу.

Подвизавати се вером, надом и љубављу на црквеном делу изграђивања епархије Крушевачке, и тиме саме Цркве Божије у њој – ето шта би била наша најсветија дужност и служба, и данас, и сутра и увек. Али иста ова дужност и служба и у сарадњи са свеколиком нам повереном возљубљеном духовном децом у Христу. Еда би нам због тога свемогући и свемилостиви Бог дао да нас људи сматрају Христовим служитeljима и управитeljима Божијих тајни (1 Кор. 4, 1).

Господе, све нам то дај као Благ и Човекољубив, еда бисмо Теби приносили првине срдаца својих у све дане живота свога, као и сав живот свој!!!

И ево, при самом крају нашег слова остаје нам да свечано исповедимо да ће сва наша духовна чеда, у Господу нам поверена, бити сама наша крушевачка посланица – којој ће у нашој заједничкој богослужбеној будућности бити намењене све наше богонадахнуте и светодуховске и облагодаћене речи Светога Јеванђеља и Светих отаца и Светих Тајни и Светих канона и Светих подвига и Светих врлина, са циљем изграђивања Цркве, а на славу Животворне и Једносутне и Свесвете и Божанске Тројице, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек. Амин!

Баш зато ћемо, браћо у Васкрслем и Живом и Човекољубивом Пастиреначалнику Христу, сами крај овог нашег скромног слова поистоветити са Псалмом светог Христовог пророка и цара и псалмопојца Давида:

Шта ћу узвратити Господу
за све што ми је дао?
Чашу спасења примићу
и Име Господње призваћу.
Теби ћу принети жртву хвале,
и Име Господње призваћу...
Молитве моје узнећу Господу
пред свим људима Његовим,
у двору дома Господњег,
усред Тебе, Јерусалиме.*
Алилуја, алилуја, алилуја!

* (Пс. 115, 3-5, 8-10)

Беседа за трпезом свештене љубави

*

Обраћам се најпре вашој отачкој и братској љубави, под чијим се окриљем налазим у овом преблагословеном дану који ми даде Бог – Бог који је Сам и сав – Љубав!

Богу Светом Духу који почива на Христу и Који је стално и увек са Христом доликује и припада свака част и поклоњење и слава и власт, јер се Њиме обнавља, освећује и покреће свака твар и точи свака премудрост, па тако и апостолима и свештеницима благодат, ради изграђивања Тела Христовога – а оно је Једна, Света, Саборна и Апостолска Црква.

Заједно са Богом Оцем и Његовим љубљеним Јединим-Рођеним Богом Сином и оваплоћеним Словом ми опевамо и прослављамо и овог Бога Духа Светога, који је Светлост од Светлости и са Светлошћу, који је и Огањ који од Огња проиходи и нас очишћује, који је живот, раченије (ерос), ум и разум, благостање, наше обожење, мир и благослов, богатство славе, дубина промисла о нама, благоизволитељни давалац богословља, наш Утешитељ. Њиме се Отац познаје, Њиме се Син прославља, Њиме се Свесвета Тројица савршено заокружује, Њиме се ми обожујемо.

Светим Духом смо ми и у овај недељни дан призвани и сабрани. У дан Господњи који је икона долазећег дана свеопштег васкрсења и незалазне вечне светлости Христове. Зато верујемо да нас Свети Дух и надахњује, и осмељује да говоримо о ономе што се данас збива, да говоримо као о богатству ризнице добара. А ризница добара опет и опет, није нико други до Он сам, Цар Небески и Дух Истине, свудаприсутни и свеиспуњујући Животодавац, Који са Христом и на Христу почива!

Узимајући учешће у овој заједничкој нам свештеној трпези љубави, и све вас обухватајући очима срца:

Вас, Свјатјешег владику Иринеја и оца мога у Христу;

Вас, преосвећеног владику и брата Јована који је руководио епархијом крушевачком;

вас, најпоштованију браћу архијереје и моје учитеље и мудре саветнике;

вас, најчасније и најпреподобније оце и браћу и сараднике;

вас, чеда возљубљена и пријатеље у Христу;

вас, народне прваке – браћу народољубиву и народоруководну;

и све вас који сте ми своји, и пријатељи, ја не могу а да се не обратим псаламски, и да вам свима по сили заблагодарим на благонаклоности и заједницењу у свему овоме што Десница Господња данас благоизволи учинити са мном најубогијим.

А ту своју благодарност свима вама дакле, чиме ћу потпуније испољити до изабраним Псалмом:

Гле, шта је добро, или шта је красно,

него да браћа живе заједно?
Као миро на главу, које силази на браду,
браду Аронову,
које силази на крајеве одежде његове;
као роса Аермонска, која силази на горе Сионске.
Јер тамо заповеди Господ благослов,
и живот до века. (Пс. 132).

Ослањајући се дакле само на љубав према свима, осмељујем се и да поставим судбоносно питање: Ко су наша браћа? Свети Оци би спремно одговорили: Христос и сваки човек; Христос који себе убраја међу нашу браћу, називајући их – својом браћом.

Свети Оци и тумачи Светога Писма попут Василија Великог, Јована Златоустог, Симеона Новог Богослова и блаженог теодорита Кирског говорили су да благоразумни људи налазе велику корист од заједничког живота браће. И да нипошто не треба прекидати, и да не треба остављати општење и заједничење, јер се тиме угађа Богу. Јер то доноси сагласје и љубав, а из тога проиходи једнодушност. А једнодушност је најпотребнија нашем данашњем свету. Дакле, добро је оно што нас упућује на живот достојан хвале, а красота на истомисленост, која нам и радост доноси. Данашњи свет се и у добру, красоти и истомислености, односно у радости – веома нуждава. Зато би савремени човек хтео да нађе ревнитеље најузвишеније врлине, и у том тражењу он запада у најразличитије перипетије. С друге стране, без тескоба и жалости нико не бива увенчан Христовим венцем победе. Штавише, братским сагласјем саме тескобе и жалости се преокрећу у велику пријатност, у пријатна изненађења.

А братско сагласје може се поредити једино са светим миром, или желејем. То и такво братско сагласје онда шири своју пријатност, и своје *миље* – од првога међу нама – до свих нас осталих, и – од једнога међу нама – до нас многих. Другим речима, братско сагласје попут благоуханија шири се на све стране света, и сви људи га осећају као своје, као себи најсвојственије.

Братско сагласје и љубав спасоносни су као роса која ублажава врелину и жегу животних искушења и страдања. Чиста роса опет, без које ми не можемо проживети богоугодно нити један једини трен, јесте благодат Светога Духа која непрестано силази на Цркву и гради је Заједницом, и да би стално у њој обитавала.

А благослов, и живот до века, о којима пева псалмопојац Давид, шта су друго до Тело и Крв Христова, Пиће и Храна – неопходни за живот вечни.

Свега тога ради, и због дара да постанем свештени служитељ Сина Божијега и саслужитељ свештених слугу Божијих, ја свима вама као својој најпоштованијој браћи, пријатељима и својима у Христу желим – *Многа и блага љета!*

Епископ крушевачки Давид Перовић